

Memòria d'avaluació de la creació de seccions a l'Arxiu Nacional de Catalunya

1	Anàlisi del context i identificació de les opcions de regulació
A	Identificació del problema
	<p>Fruit de la seva història, Catalunya conserva una gran diversitat d'arxius. Una particularitat del patrimoni documental català és que aplega un gran nombre d'arxius i fons produïts al marge de les institucions i dels organismes públics: són els arxius privats, als quals es refereix àmpliament la legislació.</p> <p>Existeixen en el nostre país una gran diversitat d'arxius privats. Les entitats i persones privades que gestionen aquests arxius privats sovint tenen unes característiques (normalment de dimensió i recursos disponibles) que en dificulten tant la sistematització de la informació (la gestió documental) com l'accés a aquesta informació. Aquesta situació no es produeix en el cas dels fons privats ingressats en centres d'arxiu públic atès que aquests fons disposen de les eines de gestió documental i accés dels arxius públics.</p> <p>Hi ha alguns arxius privats, de gran rellevància, que conserven documentació històrica d'abast nacional, que forma part del patrimoni documental català i que és imprescindible per al coneixement de la història del nostre país. En alguns casos, els documents que s'hi conserven no es troben en bon estat de conservació. Així mateix, aquests arxius sovint tampoc faciliten l'accés als fons que hi custodien. En algunes ocasions, alguns d'aquests arxius, per desconeixement tècnic o manca de recursos, no poden descriure i posar a disposició dels usuaris els seus fons i documents.</p> <p>La gestió documental fragmentada (d'una banda, arxius públics i fons privats ingressats en centres d'arxiu públic i, d'altra banda, els arxius privats) incideix en el fet que sigui més difícil gestionar el patrimoni documental del país.</p> <p>Aquesta situació comporta doncs que alguns grans arxius privats d'abast nacional que conserven documentació d'especial rellevància i que forma part del patrimoni cultural català siguin totalment desconeguts per la pròpia administració de la Generalitat que és l'encarregada per vetllar per la conservació i salvaguarda del patrimoni català com també pels ciutadans i la societat en general que en moltes ocasions no hi tenen accés perquè es tracta de fons o que no estan inventariats o que ho estan de forma poc estructurada.</p> <p>En l'actualitat, dos arxius d'aquestes característiques com són l'Arxiu del Monestir de Poblet i l'Arxiu del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya estan en converses amb la Direcció</p>

General d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni del Departament de Cultura per a esdevenir seccions dependents de l'Arxiu Nacional de Catalunya, principal centre arxivístic del país.

B	Establiment dels objectius
----------	-----------------------------------

Els objectius que es pretén aconseguir amb aquesta actuació són:

- . Millorar les eines de gestió documental dels arxius privats per tal que aquests centres facin el tractament dels seu fons documentals seguint els criteris establerts per la normativa de descripció catalana.
- . Vetllar per la correcta conservació dels fons i documents dipositats en aquests centres d'arxiu i assegurar-ne la seva perdurabilitat.
- . Facilitar l'accés als fons i documents conservats en aquests centres d'arxiu, en tant que es tracta de documentació que forma part del patrimoni documental de Catalunya, d'acord amb criteris de transparència i interès públic.
- . Fomentar la digitalització d'aquests fons i documents per tal que el seu accés sigui possible a través de la consulta on-line de la documentació i així també garantir la preservació de la documentació original.
- . Donar a conèixer els fons i documents d'aquests centres d'arxiu mitjançant activitats de difusió.

	Identificació de les opcions de regulació
--	--

Opció de "no fer res":

Aquesta opció té les següents conseqüències:

Això vol dir mantenir el règim dels arxius privats en el qual la gestió documental depèn de les característiques pròpies i possibilitats de cada entitat o persona titular de l'arxiu i, si en disposen, tenen un sistema propi de gestió documental.

Aquesta opció implica que alguns dels arxius privats més importants del país que conserven documents que formen part del patrimoni documental català no puguin ser consultables per l'absència de tractament arxivístic atribuïble en molts casos a la manca de recursos. Aquest fet comporta un perjudici per als investigadors, ciutadans i societat en general que veu denegat l'accés a fons i documents que són patrimoni de tots i és un fet contradictori amb els principis de la Llei d'arxius i gestió de documents.

Actualment, de forma esporàdica, es donen subvencions o es signen convenis de

col·laboració per al tractament de determinats fons conservats en arxius privats però es tracta d'actuacions molt puntuals per a dur a terme tractaments de fons molt concrets. Són convenis que no tenen vocació de permanència en el temps, que poden ser derogats en qualsevol moment i els objectius que es persegueixen són molt més limitats (per exemple la descripció d'un fons concret). A més a més aquesta opció implica la renovació anual dels acords (tenint en compte les dificultats per a subscriure convenis plurianuals) i, per tant, no generaria una solució estable.

Opció proposada:

El Departament de Cultura, conscient d'aquesta situació i en tant que responsable de dur a terme polítiques encaminades a la salvaguarda i difusió del patrimoni documental català vol impulsar mesures de col·laboració amb els arxius privats més rellevants del país que no es conserven en centres públics.

L'Arxiu Nacional de Catalunya (ANC) és l'arxiu més important del país, que conserva nombrosos fons documentals que donen testimoni de la nostra història des del segle X fins als nostres dies i és el centre del Sistema d'Arxius de Catalunya que té més experiència en l'ingrés de fons privats i semblaria que és el centre d'arxiu de la Generalitat de Catalunya més preparat per a dur a terme una acció contundent i clara en el territori dels arxius privats.

Es proposa la creació de seccions territorials de l'Arxiu Nacional de Catalunya formades per grans arxius privats d'abast nacional. Aquests arxius han de conservar documentació d'interès nacional, que tingui una especial rellevància per a l'estudi i coneixement de la història del nostre país i que sigui documentació que formi part del patrimoni documental català.

Amb aquest reglament es pretén dotar als arxius de l'assessorament específic pel que fa al tractament arxivístic dels fons, llur conservació i digitalització amb la finalitat d'aconseguir que els arxius obrin els seus fons a la consulta pública.

Aquesta actuació té l'objectiu d'unificar el tractament tècnic (conservació, descripció, digitalització, explotació i difusió) dels fons documentals en un únic sistema de gestió que és el que té l'Arxiu Nacional de Catalunya i permetre la seva consulta a través del Portal d'Arxius de Catalunya (Arxius en Línia). La finalitat última és garantir la conservació i l'accés de fons privats que malgrat no ser de titularitat pública, apleguen documentació que forma part del patrimoni documental de tots els ciutadans de Catalunya.

Es proposa que la creació de les seccions de l'ANC s'instrumentalitzin a través d'un decret, perquè es considera que reforça l'estructura orgànica de l'Arxiu Nacional, l'assimila a la que ja tenen altres institucions culturals d'abast nacional amb el Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya, té una vocació de permanència en el temps més enllà de la signatura d'un conveni i crea un vincle institucional més sòlid.

Així doncs s'hauria de modificar el Decret 2/1995, de 10 de gener, de reestructuració de l'Arxiu Nacional de Catalunya amb la finalitat de possibilitar l'adscripció de seccions a l'Arxiu Nacional de Catalunya.

Altres opcions:

Una opció hagués pogut ser la d'aprovar el sistema territorial de l'Arxiu Nacional de Catalunya per una ordre del conseller de Cultura però aquesta opció no és possible perquè l'estructura de l'Arxiu està regulada per un decret.

2	Anàlisi de l'impacte de les opcions de regulació considerades
----------	--

A	Informe d'impacte pressupostari
----------	--

Opció de no fer res:

Actualment s'atorguen subvencions o es signen convenis però es fa de manera molt esporàdica. A tall d'exemple l'any 2017 s'ha convocat una subvenció de concurrència pública per un import de 20.000,-€ destinada a entitats privades sense ànim de lucre per a l'elaboració d'instruments de descripció i digitalització de fons documentals que formin part del patrimoni documental de Catalunya i que estiguin custodiats en arxius.

Opció proposada:

Es fa difícil establir un previsió de despesa perquè la creació de seccions anirà vinculada a l'elaboració d'un conveni acordat entre les parts on s'especificaran els recursos materials, econòmics i humans que cadascuna d'elles haurà d'aportar. Per a saber aquestes dades es necessita conèixer prèviament les característiques de l'arxiu que ha de convertir-se en secció: s'ha de conèixer el volum de documentació que conserva, el seu estat de conservació, el tipus de tractament que tenen els seus fons, etc. Aquestes dades són molt variables i per tant no es poden determinar sense conèixer prèviament els fons i documents de l'arxiu.

A més a més, l'impacte pressupostari estarà en funció del pressupost que disposi l'Arxiu Nacional cada any i de la seva execució.

En tot cas per al present exercici 2017 s'ha atorgat a l'Arxiu del Monestir de Poblet, a través de l'Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural del Departament de Cultura, una subvenció exclosa de concurrència pública per un import de 30.000,-€ que es pagarà de la partida CU13D/440749500/4430/0000 A l'oficina de suport a la iniciativa cultural per a

despeses corrents. La finalitat d'aquesta subvenció és l'elaboració del quadre de classificació del fons President Josep Tarradellas i Joan i la reordenació física del fons documental.

B	Informe d'impacte econòmic i social
----------	--

Opció de "no fer res":

Aquesta opció permet que hi hagi accés als fons documentals dels arxius públics i fons privats ingressats en arxius públics, així com preservar el patrimoni documental dels arxius públics i fons privats ingressats en arxius públics.

Tanmateix, limita l'accés als fons documentals dels arxius privats i dificulta la preservació del patrimoni documental dels arxius privats.

Només en casos molt puntuals es poden signar convenis de col·laboració amb alguns arxius però són actuacions molt concretes que no tenen continuïtat en el temps.

Opció proposada:

La creació de seccions dependents de l'Arxiu Nacional de Catalunya permet millorar la conservació de diferents fons i documents que formen part del patrimoni cultural català i que constitueixen un testimoni de la història del nostre país. L'adscripció d'aquests arxius com a seccions de l'ANC els hi permet disposar de recursos i mitjans per a dur a terme les tasques de conservació i/o restauració encaminades a preservar la documentació dipositada en les seves institucions.

En segon lloc, la integració d'un arxiu privat en una secció de l'ANC possibilitarà la correcta descripció i difusió del contingut dels fons documentals, cosa que repercutirà immediatament en la seva obertura a la investigació i a la societat en general, i evitarà la discriminació actualment existent entre els fons conservats en un centre públic (d'accés fàcil i immediat) i centres d'arxiu privat, la majoria part dels quals d'accés més restringit.

Finalment, en tercer lloc, el coneixement públic del contingut dels arxius privats, alguns dels quals són sovint de creació i gestió polèmica, afavorirà la seva transparència, en la línia d'obertura i comunicació que inspira els principis de funcionament de les administracions.

La creació de seccions possibilitarà que els ciutadans i investigadors accedeixin a fons i documents fins a la data inaccessible per manca de tractament i facilitarà la tasca de recerca perquè l'objectiu últim és que tots aquests fons i documents es descriguin en un únic programa que sigui consultable on-line a través del Portal d'Arxius de la Generalitat. Amb aquesta actuació es simplifica el procediment de recerca de manera que l'usuari o investigador no ha de desplaçar-se físicament a cap arxiu ni conèixer prèviament els fons

que aplega cada centre. L'únic que haurà de fer és entrar en el portal Arxius en Línia i fer les seves cerques des de qualsevol ordinador.

L'obertura de molts d'aquests arxius, fomentarà la investigació, l'edició de textos, la publicació d'estudis, la generació d'activitats culturals en el territori, és a dir, impulsarà la vida cultural del país en molts aspectes. Dit d'una altra manera, tindrà un impacte positiu en les indústries culturals amb la corresponent repercussió econòmica.

Per tant, aquest actuació té un retorn social, no econòmic, en tant que persegueix la salvaguarda de documentació que forma part del nostre patrimoni documental, patrimoni en moltes ocasions inèdit, i la seva posada en valor fomentant-en el seu accés i afavorint en darrer terme l'estudi i el coneixement de la història del nostre país.

C	Informe d'impacte normatiu en termes de simplificació i reducció de càrregues administratives
----------	--

El procediment per constituir un arxiu com a secció de l'Arxiu Nacional de Catalunya el pot iniciar la persona titular de l'arxiu o, d'ofici, la direcció general competent en matèria d'arxius. En cas que el procediment s'iniciï d'ofici, la persona titular de l'arxiu ha de donar la conformitat a l'inici del procediment.

A la sol·licitud d'iniciació cal adjuntar la documentació relativa al compliment dels requisits exigibles per constituir-se com a secció de l'Arxiu Nacional de Catalunya. Els requisits que han de complir els arxius que vulguin esdevenir seccions de l'ANC són:

- a) Conservar documentació que, d'acord amb l'article 2.g) de la Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i gestió de documents, formi part del patrimoni documental de Catalunya, que sigui d'abast nacional i de gran rellevància.
- b) Estar integrat en el Sistema d'Arxius de Catalunya.

La persona titular de la Direcció de l'Arxiu Nacional de Catalunya emet un informe sobre el compliment dels requisits exigits. La Direcció de l'Arxiu Nacional de Catalunya trameta l'informe a la Direcció General competent en matèria d'arxius, per tal que el valori i, si escau, proposi la signatura del conveni de constitució de l'arxiu com a secció de l'Arxiu Nacional de Catalunya. El Consell Nacional d'Arxius ha d'emetre informe sobre la constitució de l'arxiu com a secció de l'Arxiu Nacional de Catalunya.

La integració d'un arxiu al Sistema d'Arxius de Catalunya es fa mitjançant la signatura d'un conveni per la persona titular del Departament competent en matèria de cultura i per la persona titular de l'arxiu que es vol constituir com a secció de l'Arxiu Nacional de Catalunya.

La proposta de conveni ha de ser acceptada per la persona titular de l'arxiu, per a la qual cosa disposa d'un termini de 15 dies.

Un cop acceptada la proposta de conveni o bé transcorregut el termini esmentat a l'apartat anterior sense que s'hagin efectuat observacions, la persona titular del Departament competent en matèria de cultura eleva la proposta de conveni al Govern perquè l'aprovi.

La signatura del conveni per ambdues parts comporta la constitució de l'arxiu com a secció de l'Arxiu Nacional de Catalunya.

El termini per resoldre el procediment és de sis mesos. Quan el procediment s'ha iniciat d'ofici, el transcurs del termini màxim sense que es resolgui en produeix la caducitat. Si el procediment s'ha iniciat a sol·licitud de la persona titular de l'arxiu, es pot entendre que la sol·licitud ha estat estimada per silenci administratiu.

Lista de càrregues administratives contingudes en el projecte de decret de creació de seccions a l'Arxiu Nacional de Catalunya

Població afectada: Institucions que conservin documentació d'abast nacional que formi part del patrimoni documental de Catalunya i que sigui molt rellevant per a documentar la història de Catalunya.

- . Lliurar còpia de l'inventari al departament competent en matèria de Cultura (art.13.a L 10/2001)
- . Sol·licitar autorització per desmembrar el Fons (art. 13.b L 10/2001)
- . Comunicar un canvi de titularitat (art. 13.d L 10/2001)
- . Sol·licitar autorització per eliminar-los (art. 13.e L 10/2001)

Població afectada: Institucions que conservin documentació d'abast nacional que formi part del patrimoni documental de Catalunya i que sigui molt rellevant per a documentar la història de Catalunya.

- . Sol·licitar esdevenir una secció de l'Arxiu Nacional de Catalunya (art. 2.3 PD)

D	Informe d'impacte de gènere
	No s'ha utilitzat un llenguatge androcèntric en el Projecte de decret i el seu contingut no afecta a les polítiques d'igualtat home-dona.
3	Comparació de les opcions de regulació considerades
	Si es continua com fins ara hi haurà molt arxius privats que, per manca de recursos, no podran donar compliment al que estableix la Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i

gestió de documents, en el seu article 13 quan diu que els arxius de fons privats han de tenir els fons ordenats i inventariats i permetre-hi l'accés als investigadors.

El fet que una documentació no estigui inventariada i accessible atenta contra l'interès públic i el bé comú així com també contra els principis de transparència i accés a la documentació, o el d'accés dels ciutadans a la cultura.

Malgrat que actualment, en determinats casos, es subscriuen convenis o s'atorguen subvencions per al tractament de fons privats aquestes actuacions són molt puntuals i no tenen continuïtat en el temps. A més a més els convenis poden ser derogats per una de les parts i tenen un abast molt reduït.

L'opció proposada té vocació d'establir un lligam més institucional entre l'Arxiu Nacional i les seccions que en depenguin, que tingui més perdurabilitat i que no es limiti a una actuació puntual sinó que pugui definir col·laboracions estables i que apleguin compromisos d'abast més ampli.

4 Implementació, seguiment i avaluació de la norma

Els arxius que podran integrar-se com a seccions dependents de l'ANC seran els arxius privats que tinguin documentació d'especial rellevància, que formi part del patrimoni documental català i que tingui un abast nacional.

Aquests arxius, hauran d'aplicar un sistema de gestió de la documentació d'acord amb les normes tècniques fixades per la Generalitat i hauran de disposar de personal suficient i d'instal·lacions per a garantir la preservació dels fons. Així mateix hauran de disposar d'uns espais i un horari d'obertura al públic que hi permeti l'accés.

L'adscripció d'un arxiu com a secció de l'ANC haurà de venir regulada per un conveni. En virtut d'aquest conveni l'Arxiu Nacional s'encarregarà de donar assessorament tècnic pel que fa al tractament arxivístic, la conservació i la digitalització dels fons documentals conservats en les seccions que en depenguin. Així mateix, s'hauran de migrar tots els instruments de descripció existents al programari informàtic de l'ANC amb la finalitat que tota la informació sigui consultable a través d'un portal únic per a tots els arxius integrants del sistema territorial de l'ANC.

En el conveni s'haurà de crear una comissió de seguiment integrada per representants de cadascuna de les entitats signatàries que vetllarà per l'acompliment dels punts del conveni.

Per a avaluar la norma es proposaran indicadors de l'activitat per a determinar el seu grau d'acompliment i d'acceptació. Aquests podrien ser per exemple, nombre de fons i documents descrits, nombre d'imatges associades, nombre de documents consultables

on-line, nombre d'usuaris que han consultat aquests documents, nombre d'activitats de difusió realitzades, etc.

5 **Annexos¹**

Annex A. Test de pimes

Identificació de la població d'empreses afectades

1. Estimació del nombre d'empreses del sector afectat i del seu volum de negoci, diferenciades segons la seva dimensió:

Microempreses: Escriviu aquí el nombre empreses – Escriviu la xifra volum €

Petites: Escriviu aquí el nombre empreses – Escriviu la xifra volum €

Mitjanes: Escriviu aquí el nombre empreses – Escriviu la xifra volum €

Grans: Escriviu aquí el nombre empreses – Escriviu la xifra volum €

2. Estimació del nombre de treballadors ocupats a les pimes del sector: Escriviu aquí el nombre treballadors.

Observacions:

Els arxius que poden esdevenir seccions de l'ANC són arxius molt emblemàtics, de rellevància pel seu contingut i volum de documentació. Tot i que potencialment pot haver-hi pimes afectades no hi ha previsió de que cap d'elles s'incorpori com a secció de l'Arxiu Nacional. Per tant, no s'escau efectuar aquest test.

Consulta al sector afectat

	Sí	No
3. S'ha consultat les pimes del sector afectat o les associacions empresarials que les representen sobre el disseny de la norma i les opcions de regulació abans de començar la tramitació?		X
4. En el tràmit d'audiència es consultarà almenys aquelles associacions empresarials que representin la major part de les pimes del sector afectat?		X

Observacions:

Mesurament de l'impacte sobre les pimes

	Sí	No
5. S'ha quantificat les càrregues administratives que es deriven del compliment de les mesures proposades?		X
6. S'ha quantificat els costos financers o els costos substantius més rellevants de la proposta normativa?		X
7. Es garanteix que els costos que es generen per a les pimes no impliquen desavantatges competitiu en relació amb les empreses de major dimensió?	X	
8. Es garanteix que les pimes poden operar en condicions de lliure competència en el mercat?	X	

Observacions:

Valoració de mesures específiques per a les pimes

	Sí	No
9. S'ha avaluat alguna opció que simplifiqui o flexibilitzi el compliment de la regulació per a les empreses més petites i, alhora, permeti assolir els objectius públics perseguits?		X
Alguns exemples són:		
a. Exempcions temporals o períodes transitoris més llargs.		
b. Exempcions totals o parcials.		
c. Reduccions o bonificacions de quotes i ajudes financeres directes.		
d. Simplificació d'obligacions d'informació.		
e. Campanyes informatives, guies d'usuari, formació específica, atenció a l'usuari o altres mesures per millorar l'accés a la informació.		
f. Altres mesures que beneficiïn especialment les pimes.		
10. S'ha adoptat alguna d'aquestes opcions de regulació més flexibles per a les pimes a la proposta normativa?		X
11. S'ha redactat la proposta normativa en un llenguatge senzill i comprensible per a una persona sense formació específica en dret?	X	
12. Es contribueix a simplificar el marc regulador del sector per tal de fer-lo més accessible?		X

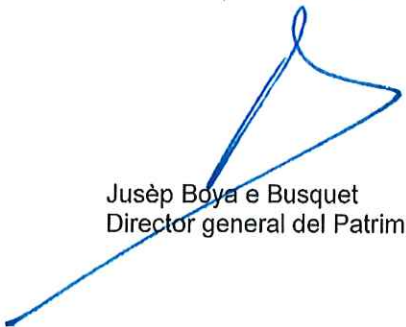
Observacions:

Per visualitzar els principals impactes de les opcions considerades i la seva comparació, s'incorpora el quadre comparatiu entre els efectes de l'opció de "no fer res"(1) i l'opció proposada (2) del Projecte de decret.

	OPCIÓ DE "NO FER RES" (1)		OPCIÓ PROPOSADA (2)	
IMPACTES	COSTOS	BENEFICIS	COSTOS	BENEFICIS
<i>IMPACTE PRESSU-POSTARI</i>	<p>Administració de la Generalitat:</p> <p>Despesa gestió documental: €</p> <p>Recursos personals: _____ €</p> <p>Subvenció de 20.000,-€</p>		<p>Administració de la Generalitat:</p> <p>Despesa de gestió documental + recursos personals:</p> <p><i>Any 2017:</i> Augment despesa de salaris i de maquinari i programari: 60.000 €¹.</p> <p>Recursos personals: 3.000¹€</p> <p><i>Anys successius:¹</i> Augment despesa de salaris i de maquinari i programari: 600.000 €</p> <p>Recursos personals: 30.000 €</p>	
<i>IMPACTE ECONÒMIC I SOCIAL</i>		<p>Accés als fons documentals dels arxius públics i fons privats ingressats en centres d'arxiu públic.</p> <p>Preservació del patrimoni documental dels arxius públics i fons privats ingressats en centres d'arxiu públic.</p>		<p>Accés als fons documentals dels arxius públics, fons privats ingressats en centres d'arxiu públic i dels arxius privats integrats.</p> <p>Preservació del patrimoni documental dels arxius públics, fons privats ingressats en centres d'arxiu públic i dels arxius privats integrats.</p>
<i>IMPACTE NORMATIU</i>	<p>Càrregues administratives: 582,75 €</p>		<p>Càrregues administratives: 6.737,55 €</p>	

<i>IMPACTE DE GÈNERE</i>	No té una incidència rellevant	No té una incidència rellevant	No té una incidència rellevant	No té una incidència rellevant
VALORACIÓ SOBRE COM LES OPCIONS ASSOLEIXEN ELS OBJECTIUS PERSEGUTS	<p>-Hi ha dificultat de garantir la preservació del patrimoni documental dels arxius privats.</p> <p>-Hi ha dificultat d'accés al fons documental dels arxius privats.</p>		<p>-Hi ha facilitat de garantir la preservació del patrimoni documental dels arxius privats que sol·liciten integrar-se dins l'Arxiu Nacional.</p> <p>-Hi ha facilitat d'accés al fons documental dels arxius privats que sol·liciten integrar-se dins l'Arxiu Nacional.</p>	

Barcelona, 14 de febrer de 2018

Josèp Boya e Busquet
 Director general del Patrimoni Cultural

